

Inserati se sprejemajo in velja tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskavanju se oena primereno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatorovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Bodočnost Slovencev.

(Izvirni dopis.)

Ni ga gotovo nobenega med častitimi „Slovenčevimi“ bralci, ki bi ne bil že kedaj v toplih letnih večerih opazoval iz daljave mično svetikanje, katero je včasih večje, včasih manjše, sedaj mirno in očem prijetno, drugokrat pa spojeno z gromom. Mikavno je zares zreti z daljave na enako prikazen, posebno ako se ni bati, da bi nevihta, ki tam v daljavi hruje, se z svojo zlobo hipoma približala, ter spremenila radost v trepet. Marljiv kmetič, ki ima vse svoje stvari, doma redno spravljene, kateremu ni izostalo snopje na njivi ali seno na senožeti, čegar družina spava mirno doma pod streho, se sicer tudi take nočne uime ne bo preveč plašil, v svesti si, da mu mimo grozne strele ne more drugo toliko škodovati, ter bo božjemu varstvu vse izročil vsi, tudi on šel počivat. Toda vse drugače skrbi tarejo njegovega soseda, kateremu je še snopovje in seno zunaj ostalo, živina na noč nekam odbežljala in tudi deca, katero je poslal v mesto se še ne povrnila. Ta namesto da bi se podal v sladko Morfejevo naročje, podpira lice ob dlan, zdaj a zdaj pak skoči skrbipoln na noge, ter pohaja klaverno po sobi, preudarjaje koliko škode mu bo in mu lahko napravi taka nezgoda za bodočnost.

Tudi mi Slovenci smo podobni družini, toda žal nam je, da moramo reči: drugega kmetiča, kateri si še ni pospravil svoje reči v red, ter mu poveden lahko marsikaj odnese, ali vsaj poškodeje. Naše narodne pravice še

begajo nekje po hosti, naša deca še zabaja v tuje mesta z namenom si tam znanosti pridobiti, pa — oropana najblažejših čutil: ljubezni do narodnosti in domovine, se le prečesto prične sramovati svojega naroda, ter mu še celo služi v nečast. Zaman se je oziral kmetič — narodni voditelj za njo, zaman jo pričakoval ob času piša in burje v varni domači hiši, nje zapeljane in odtujene ni bilo in je ni. S ponosom pak moramo pripoznati, da se enaki slučaji, kot jih tú gledé dece navajam, čedalje bolj poredkoma dogajajo, kajti ako se je kedaj vštevalo komu v nečast, da je bil Slovan — Slovenec, sme se reči, da se odslej kaj takega ne bo zamoglo kmalo lahko pripetiti, in ako hočemo, da nam mladi naraščaj stalno naroden ostane, treba je vselako, da mu nikdar ne omajamo nade v boljšo bodočnost, in ravno iz tega razloga hočem to našo kolikor je našim očem mogoča vidljivo bodočnost nekoliko pretresovati, ter pridodati tú a tam nekatere opombice ali opazke. Vsaj pota k našemu cilju moramo vselako, če tudi je deloma in površno poznati, naj si bi bili oni že ravni ali krivi.

Statistika nas šteje približno 1,300.000 duš, toda tukaj proč je treba odšteti blizo 27 000 beneških Slovencev, kateri so za našo stvar izgubljeni in celih 50.000 Prekmurcev, katere ugonobiva madjarstvo. Zemljepisna lega ostalega jedra Slovencev sme se pač imenovati vgodna in nevgodna; vgodna po tem, da so lahko Slovenci posredovalci med kulturo zapadne in neizobrazbo vshodne Evrope, na dalje so klimatične razmere še dosti izvrstne

in tudi potov za kupčijo, po suhem, ali na vodi ne primanjkuje. Nevgodna pa je lega zato, ker je mali slovenski svet porinjen med dva velika slovansku većinoma neprijazna naroda, ter sega prisno k morju jadranskemu, katerega pa splošno znana nemška parola „deutsch bis zur Adria“ že popolnoma ignorira. Takó nas toraj z ene strani strašijo Lahi s svojo geografično mejo svoje sedaj še „nerešene“ Italije, z druge pak nas proklamirajo vže Nemci za svoje, kateri še sedaj itak niso opustili nobenega sredstva, da bi nas potujčili. In dan se nagiba, solnce se je vže pomaknilo močno k zapadu, od daleč že čuje šum piša in burje, ki navadno nastaja pred nevihto. . .

Bedni kmetič, kakó si že pospravil svoje reči, kje bode tvoja družina, ako mahom prihrumi divja nevihta? —

Nad trideset let že delujejo Slovenci z večo živahnostjo na svojem slovstvenem in političnem polju, in človek bi menil, da je to dovolj časa, da se v enakih moških letih sad mnogih naporov in trudov pokaže, toda kedó ga je vesel? — Gledé narodne ravnopravnosti še smo skoro ravno tam kot smo bili pred tridesetimi leti, še smo raztepeni v razne dežele in pokrajine, nismo se še iznebili jerobstva tú nemškega a laškega tam na drugi strani. Naše učilnice še vedno prevladuje nemščina in lahonizem, naš jezik še ni sprejet v praktično rabo v vradnijah in mnogo vode bo še poteklo v morje, predno bodemo zamogli reči: zdaj smo storili vse, kar nam je bilo treba za našo narodnost storiti, zdaj smo opravičili svojo zadačo, zdaj smo gledé bodoč-

Flavija.

Prizori krščanskega življenja iz četrtega stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

(Dalje.)

XXV.

Ingenuidque reperta . . .

Take misli so se pletle v glavi, kar čuje glas, skrajno vrste znane mu pesni pojoč. Kdo bi li mogel biti? Tako pozno, tako v noč, kdo čini jek sramotitve? Ozre se okoli, ne vidi nikogar. Glas se mu zdi, da se oddaljuje, ob enem pa sliši rahlo stopajoče korake. Nekako podoba mu mesečina osveta. K njemu je prihajala senca.

Takoj stopi v stran in se skriva za hišopov germ. Od todi je oprezoval. Njegova ravednost poviša se mu v strmenje in strmenje v prestrašenje. Kaj je mogoče? Ona? Ne. Morda je bil le videz, zračna ovara.

Podoba je hitela tihó po stezi naprej. Pretekstat je čul skoro njeno sopenje. Pritaji se in tihó gre za sledjo nočne prikazni. Lahko bi jo bil prehitel, pa ni hotel. Da je bila oseba, tega si je bil gotov, ali taka gotovost n pri takih osebah ne izda mnogo.

Kakor senca je stopal dalej, sedaj se pokazavši, sedaj se skrivši, kakor je velela nevarnost ali bojazen, da ne bi se izdal.

Oseba je postala od časa do časa, kakor da bi iz te hoste in grmovja izhoda iskala in pravega pota. Krene proti Eusebijevega stauu. Pretekstat je menil, da pojde kar mimo, tje-kaj dospévši. Pa je obstala. Zri je neutripaje, se bode li odprlo samotarjevo okno, čegar obrise je svetilka v temoti kazala. Ni se odprlo in duri so ostale zaprte. Ne najmanje kretanje ni bilo videti znotraj.

Dobro je pa videl, da je šla nočna potovalka mimo Eusebijevega stanovanja. Zdelo se mu je, da sili skozi hosto, znabiti da pride do vasice v nižavi. Pa ne. Ali kaj si je mislil videč, da se je obrnila proti votlini za lučaj od Eusebija oddaljeni? Ondi obstoji, potrkna na duri, duri se odpro; briava luč se posveti, na pragu se prikaže osebnost, katero je Pretekstat dobro poznal: bil je Luskij.

Bil je priča tega prizora, ki mu je prižgal strašno svetlobo. En trenotek mu je podal vse niti zlodejskega kovarstva v roko. En pomišljeje na dogodbe zadnjega časa odkril mu je vse hudobne zanke nesramnih, malopridnih rovarjev. Kar ni vedel po vsch domnevanjih

in dozdevanjih, to je sedaj videl v taki jasnosti in gotovosti, da si je očital, kako da tega premreženja že prej ni zasledil. Neizrekljiva uteha se mu ulije v srce.

Toda velike opreznosti je trebalo. Po načelu: testis unus, testis nullus, da ena priča ni priča, bila bi njegova trditev zabada in sebe bi bil izdal, Flavije pa rešil ne.

Poda se torej v stanico Eusebijevo, pove mu, kaj je videl, kaj sumi in kaj upa. Oba skleneta to uganko razvozlati, ki je svedočila veliko spridenost.

Tudi Eusebij je bil zasačil nit mnogih dogodkov. Rokopisi ki so mu bili spodbiti, še preden so bili izdani, njegova oplenjena in požgana bukvarnica, njegova stanica od roparjev kakor na ukaz napadena in opuščavljena, tiseč dosedaj še nepoznanih posebnost, vse to prišlo mu je zopet v spomin in mu odprlo oči.

Hudo mu je sicer bilo, da bi sumil Luskija, da bi verjel na toliko sprijenost pri možu, ki ga je imel za brata in katerega je ljubil kot sina. Očitnost je bila tolika, da je ni smel prezirati. Ali je bilo vse to sama sleparija, potem se je morala odpraviti, ali pa je bilo resnično, potem ni smel te zlobnosti trpeti in nedolžno jagoje pustiti v krempljih krvolokega

nosti brez skrbi. V očeh vlade še nismo noben faktor, s katerim je treba računati in dati tudi našo lojalnost do svitile krone nihče ne zamore na laž staviti, nismo dosegli do danes še prav nobenih garancij, po katerih bi se sklepalo, da se bomo narodne ravnopravnosti že v kratkem veselili. Morebiti se bo reklo, da ne znamo zadosti prositi, da ne povzdignemo svoj glas tam, kjer bi ga treba bilo, toda ta trditev bila bi neopravičena, kajti do dobrega menimo biti prepričani, da pozna visoka vlada naše težnje in zahteve; da pa imamo preveč zavidnih neprijateljev, katerim naše ime in jezik neljubo v ušesih doni, tega pač nisimo sami krivi. Da se pa vendar za vse, kar nam vtegne bodočnost primesti dostojno pripravimo, treba nam je, da stanovitno in brez prenehanja tirjamo in delujemo za: **zedinjeno Slovenijo.**

Skoro polovica Slovencev je še navezana na svoje največje nasprotnike Nemce, in tretjina na Italijane. Vendar pa je in ostane naše središče bela Ljubljana, tam moramo si Slovenci zgraditi pravo narodno ognjišče, pri katerem se bomo vsi enako gredli, ter si prirejali živeža za naše narodno življenje. Domá v zedinjeni Sloveniji je treba, da imamo naša višja izobraževališča, kakor akademijo in vseučilišče, domá naše sinove, kateri si sedaj po učilnicah v tujini kruha služijo, ter vlačijo plug za druge, domá naš jezik, domá naše slovstvo, neodvisno od družih nam neprijaznih literatur. Domá v svoji rodni zemlji mora biti Slovenec sam svoj gospodar, ne pa le hlapčevalec in kimavec predlogom in naredbam, ki jih predpisujejo tujci. Na dalje pa mora biti: **sprejet naš jezik v naše srednje šole in vradnije.**

Ne sme biti nam že zadosti, da bi se učila slovenščina kaki dve urici na teden, marveč je potreba, da se držé vsa predavanja dijakom v šoli slovenski in se nemščini le odmeri tolikanj prostora v šoli, kolikor ga ima sedaj tam naščina. Res bodo se morale dogoditi vsled tega pri profesorjih, kateri sedaj brez znanja slovenščine pri nas službujejo, marsiktere spremembe, toda nam bodo one le v radost, ker bodo tako poklicani na tujem služječi Slovenci domú, in mi se tujcev iznebili. Tudi v vradnijah treba enkrat istinito pričeti v naščini vradovati, ter smo že zagotovljeni,

da bodo gg. vradniki, ko so težave pričetka premagali, sami sprevideli, da ide vse spretnejše izpod rok, ako se v vradnijah rabi jezik v katerem se misli in katerega stranke govoré. Mnogo narodno mislečih mož že štejejo Slovenci med vradniki, naj toraj ti le brezi bojazni, ali kake druge pretveze, začnejo svojo dolžnost domoljubja dopolnjevati in prepričali se bodo naši nasprotniki, da si je pridobil naš narod svoj dom za-se, zedinjeno Slovenijo za Slovence.

To je toraj še nerešena naloga Slovencev, podložnih Avstriji. A iz ošabne Prusije prihaja sedaj tibejšje sedaj glasnejše glas, da hoč Nemčija, raztegnivši svoje meje kjadranskemu morju, tudi nas pograbit. Hujša osoda od te bi Slovence težko kedaj zadela. Ako že sedaj navale tujstva komaj odbijamo, se bomo potem le z največo silo komaj branili, posebno ako še naše razmere ostaneje do tačas take, kot so sedaj. Tudi tukaj bi bila zedinjena in vsestransko se zavedajoča Slovenija trden jez, ob katerej bi se še valovi Pangermanije razbijali in jej kljubovali. Upati pak hočemo, da bo imel še kdo drugi tukaj poleg besedo, predno se te nade pogoltné Nemčije izpolne. Ravno takó moramo pa tudi protestirati proti vsakemu daljnemu razkosanju naše zemlje, po kateri cedé sline Italijani, ker rana, katera bi v enakem slučaju Slovence zadela, bi se težko celila in pri sedanjih razmerah v Jugoslaviji se še ni tak brzo od todi kake pomoči nadjati, pomoči od bratov, katerim smo sedaj močen zid, da za našim hrbtom varno stojé. A predno da bo praznovala Pangermanija svoj triumf v naše pokrajine, moramo se še politično vsestransko ojačiti, kajti slovanski Pijemont na Balkanu ne bo prezrl v takim položaji pod prusko vlado naših interesov. Iz tega razloga pa tudi zremo bodočnosti brez posebne bojazni nasproti.

Ker pa še ne znamo, se li naše zahteve brzo v dejanje privedejo in vresn čijo, tako moramo najpopreje se skrbno varovati, ali odreči vsakoršne midsobne mržnje, vsacega cepljenja našega naroda v posebne stranke, zakaj Demon ne bo vprašal h kateri stranki spada ta ali ta, marveč bo pogoltnil brezi ozira vse. Najpoprej pa pokažimo vrata tujem pritepencu

volka. Najbuje mu je pa bilo, ker je imel dolžnost te stvari obelodaniti in prijatelja na sram in laž postaviti, česar se blagi duhovi ogibljujejo, kar najdalje mogo.

Eusebij in Pretekstat napotita se skupaj, tiha, vender vznemirjena, do Luskijevega stanovanja. Najprvo sta namenila čakati, dokler se duri same ne odpro, potem sta si pa spremislila, da je bolje, če se nič ne mudita. Izgovor je bil lagak. Eusebij je bil pogosto, če spati ni mogel, ali pa z delom v zadregi bil, o takem času k Luskiju, svojemu tajniku prišel in mu narekoval ktero svojih neumrljivih del.

Potrka tedaj na duri diakonove. Slab šepet mu bije na uho. Potrka znova. Zatezaje praša Luskij:

— „Kdo si?“

Eusebij je spoznal, da je v zadregi.

— „Kaj me ne poznaš, Luskij?“

— „Ne vem. Arabci se klatijo po deželi.“

— „Ta ki te išče, ni Ismael, brate moj, nego Isak.“

„Isak je rekel: Jakobov je glas, roke pa so Esavijeve.“

— „Isak je bil slep, o da bi vender bil tudi ti!“

— „Kaj govoriš?“

— „Pravim, da bi se ne pogubljal tvoja duša zarad poželenja oči, ko bi bil ti slep.“

— „Ne morem razumeti tvojih besedi.“

— „Seveda, kriv sem pa jez bil, da sem verjel besedam zanesljivih prič.“

— „Kaj so videli?“

— „Nič, senco, ki je zvečer skrivnostno v tvojo stanico se plazila in pri durih, kjer jez trkam sedaj, drugo senco, ki je prvi duri odprla.“

— „Sanjalo se ti je.“

— „Kako pa, tudi sedaj se mi sanja, kajti skozi te duri še zmerom slišim obedve sencí. Eua govori z mano in mi neče odpreti, kar je zoper vsako pamet; druga pa tresoča se, jeclja besede, ki mi dohajajo na sluh. O Luskij, brat moje duše, zakaj se lužeš? Meniš li, da Boga premotiš? Pričam pred gospodom, da k tebi pridem mirnih besedi; pa da je kdo hudodelstva oprostén, mora ga spoznati. Tedaj Luskij in ti Rufina, volita, ali hočeta biti ponižana tukaj, ali pa osramotena pred vsem.“

Na te besede se vrata prec odpro; pred Eusebijem in Pretekstatom sta stala okrivčenca. Spočetka sta dvojila, bi li zaklicala Rufinino ime, ker sta se bala zmote; ali to ime je pokazalo čaravno svojo moč.

(Dalje prih.)

liberalizmu, kateri je provzročil dosti smešnjav med nami, koristi pa ni donesel nobene.

Naše ljudstvo je verno, verni treba da so njegovi voditelji, kajti slab liberalec je, kdor svobode drugim ne privošči in koliko so je nam že privoščili nemčurski liberalci? Poskušala se je sicer pri nas že vpeljati nekaka staro- in mladoslovenska stranka, in še sedaj ni prave sprave med njims, dasi tudi si Slovenci ne smejo prikrivati, da so interesi obojih enoisti, da dobiček in korist enih je tudi hassen in ojačenje družih in da nas je za razne stranke daleč — premalo. Proč toraj strankarstvo, proč mržnje, kajti Slovenija treba da postane kakor tabor in taborilci složni kot eden mož, naša bližnja prihodnost vsaj to strogo zahteva.

Očita se nam Slovincem, da smo dostikrat ravno med seboj vse premalo prizanesljivi, ter si najmanjšo hibo brez pardona očitamo in stališče domače sloge rušimo. Naj bi to muenje ne bilo resnično, imeli bi manj razdorov v političnem in redkejše pravde v socijalnem življenji. Tudi tukaj treba poiskati drugo pot. Bratska sloga mora postati mesó in kri, in rahločutnost Slovencev naj velja bolj inostrancem nego domorodcem. Koristno je sicer blodjemu njegovo stališče, in zmoto pojasniti, pa to se mora zgoditi v ljubavi in prijaznosti, ne pa z psovkami in mržnjo. Zakaj nekje naše čitalnice tak slabo stoje? — Med ude je došel razdor, ker se v neki reči niso mogli vsi strinjati, ker se je vsak svojega prepričanja držal, opustila se pa iz vida splošna korist. Še enkrat toraj ponovim, da moramo pri vsem našem početji le naš glavni cilj pred očmi imeti, ker le to je upapolen pogoj za jako in čvrsto nam Slovenijo.

„Nimamo tukaj stalnega bivališča, temveč prihodnjega iščemo“, veli sv. pismo. Resnico teh besed še ni in ne bo lahko nobeden ovrgel. — V svesti si smemo biti, da bi tudi naš narod obstal brezi više navedenih zadač, ako bi se ne dale dejansko izpeljati, kajti resnico je govoril slavni Kraszewski, da ima v zgodovini človeštva vsak narod svojo nalogo, katero mu je izvršiti treba, in upamo da tudi naš ni brez nje. Zastonj bodo toraj butali valovi tujstva ob našo narodnost, ker razdrli jo ne bodo, dokler se ne bo to dopadlo Njemu, ki nas je v življenje poklical. Nú zavolj tega pa rok vendar-le ne smemo križem držati. Kakor marljiv kmetič prireja dosti navoza, preorje in zrahlja njive, ter jih obseje z dobrim semenom, vse drugo prepuščajoč daljni previdnosti božji, tako moramo in zamoremo tudi mi delovati za naš zemeljski poklic, ker ja vemo, da kaj več itak ne zamoremo storiti. Da se pa vendar enkrat odstranijo mnoge priložnosti k nepoštenostim in krivicí, smo dolžni najprej njih provzročitelje odstraniti, in to ravno je, kar nas mora k našemu namenu priganjati. Ako smo toraj vredili enako prvemu kmetiču vse naše stvari, bomo lahko mirno pričakovali tega, kar je še osoda nam namenila, in naj potem še prihruje uima v temni megli nad nas, naj si bo tudi strog čas poskušnje, vsled katere bodo mnogi sedaj poslednji imenovani prvi, sedaj prvi pa postali poslednji, ko tudi Slovincem ne bo izostal zasluženi delež, nam vsem primeren in kakoršnega bomo najbolje vredni. Če pa le meni nas zadeti tačas strela jeze božje, tolažili se bomo stem, da smo svoje dolžnost storili, ker smo zidali vse na vestni podlagi naše sv. vere, vse le v duhu kršanstva. In kar Bog dade, to tudi bode.

Politični pregled.

V Ljubljani 25. novembra.

Avstrijske dežele.

Jud Neuwirth in rusinski odpadnik Tomazuk, iz katerih „germanstva“ se celo „Morgenpost“ norčuje, sta zaropotala nad vlado, zakaj ona **deželanski banki** posebne pravice daje. Da je prišel Bontaux s francoskim kapitalom na Dunaj in da zdaj vlada ni več odvisna od judovskih bankirjev, tega ti in z njimi zvezani levičarji ne morejo pozabiti. Lepi časi, ko so Rothschild, Königswarter in drugi judovski bankirji strahovali vse vlade, posebno pa avstrijsko, so minili, odkar je zviti in prebrisani Bontaux nabral veliko kapitala, s katerim judovskemu nasproti stopa. Dozdaj se v Avstriji nobena reč ni mogla izvršiti brez judovskih denarjev, zato so imeli nemškoliberalci tako moč in oblast, ter so vladali vse tovarne, vse železnice, vse banke, sploh ves denarni tok. Zdaj je pa prišla deželanska banka, ki brez judovske pomoči vsakovrstne reči podjame in izvrši, pa tudi lepe dobičke dela. Za celo državo je pa sreča, če je več denarja, če je denar vsled tega bolj poceni; sreča je, da se je zlomila predsila judovskega kapitala, kteremu smo bili skor že vsi sužnji. Deželanska banka je že mnogo koristnega izvršila, in če ona postopa vzajemno z vlado, potem ima tudi vlada prav, da tako banko posebno podpira. Ali bo mar podpirala judovske banke, ki v svojih listih sedanjo vlado do smrti preganjajo? Interpelacija Neuwirtha in 85 tovaršev dela na nas posmešnost, ker razodeva onemogli gujev in srd na stran potisnjenih „gründerjev“.

Na veselje vseh Slovanov se iz Zagreba poroča, da soroštvo med **Srbi in Hrvat** bolj in bolj pojema. Največ so se namreč prepirali zavolj Bosne, kdo jo bo dobil. Zdaj so pa Bosno prevzeli nemški in ogerski uradniki, domači jezik se izganja iz uradnih, toraj Bosna zdaj ni hrvaška ne srbska, ko sta se brata prepirala, smejal se je tujec in se še smeje. Srbi in Hrvatje zdaj vidijo, kako neumno je bilo njih mdsobojno soroštvo, in nemara se bodo sprjaznili, da skupno ohranijo Bosno slovanstvu.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 24. novembra. (Klub Hohenwartov in novi klub središni. — Iz državnega zbora. — Levičarji) Delitev Hohenwartovega kluba je sicer še zmerom glavni predmet tukajšnjim liberalnim listom, a čedalje bolj se kaže, da nima tistega pomena, kakor so mu ga nekteri časniki podtikali in med njimi tudi „Slov. Narod“, čigar članek od 22. t. m. so liberalni nemški listi s škodoželjno hinavščino ponatisnili, da bi tem laglje razpor napravili med desnico. Že zadnjič sem omenjal pravega vzroka in danes naj še pristavim, da so se gospodje ločili samo zaradi 6 letnega šolstva, ker so menili, da bi Lienbacherjev predlog nikdar ne obveljal, ako odločno ne stopijo na noge in vlade ne pritisnejo, da bi se na vso moč zanj potegnili. Ker pa niso imeli upanja, da bi jim večina kluba dovolila tako odločno ravnanje, so raje izstopili, da se jim ni treba ozirati na druge tovariše. Gospodje pa naravnost pravijo, da se utegnejo zopet zediniti s starim klubom, kakor hitro dosežejo kar želé in kar so obljubili svojim kmečkim volilcem. Kmečko ljudstvo nemško tolikanj želi polajšanja pri obiskovanju šol, da poleg tega rado pozabi na vse

drugo, in da bi svojim poslancem priporočalo, zediniti se s Schönerejem, ako bi imeli upanje, da bi v zvezi z njim dosegli ta namen. Tudi „Tribüne“ danes piše, da zlasti Tirolci novemu klubu prigovarjajo, naj se zopet združi s klubom desnega središča. Ko se je 20 nemških konservativnih poslancev ločilo, nadejali so se, da bodo za njimi potegnili vsi konservativni nemški in morebiti tudi še nekteri drugi poslanci, pa so se zmotili. Tirolci, katerih eni so še le včeraj prišli sim, so se soglasno odločili ostati v Hohenwartovem klubu pri katerem sta ostala tudi dva poslanca gorenje-avstrijskega velikega posestva grof Dürckheim in vitez Hayden. Hohenwartov klub ima še zmerom 40 udov in sicer: 15 poslancev slovenskih iz Kranjske, Štajerske, Goriške, Trsta in Istre namreč: Hohenwart, Klun, Margheri, Obreza, Pfeifer, Poklukar, Schneid, Windisch-Grätz; Gödel, Herman, Vošnjak; Tonkli, Valussi; Nabergoj, Vitezič; 8 poslancev dalmatinskih: Borelli, Bulat, Klaič, Monti, Pozza, Rendič, Šupuk, Vojnovič, 9 poslancev tirolskih: Gentilini, Giovanelli Ignacij in Janez, Graf, Greuter, Hippoliti, Negrelli, Sternbach, Wieser; 6 poslancev iz Bukovine: Hormuzaki, Kosovič, Mitrofanovič, Pitey, Styrca, Zotta; 2 gorenja Avstrijanca: Dürckheim in Hayden. V novem središnjem klubu je samo 24 poslancev in sicer: 5 Štajarcev: Liechtenstein Alfred in Alojzij, Bärnfeind, Karlon, Schmidbauer; 4 dolnji Avstrijanci: Croy, Fröschel, Oberndorfer, Ruf, 8 gorenjih Avstrijancev: Brand, Dobilhammer, Fischer, Moser, Noska, Pflügl, Plass, Zehetmayr; 3 Solnogradci: Fuchs, Lienbacher, Neumayr; 2 Tirolca: Di Pauli in Zallinger; 2 Predarelca: Oelz in Thurnher. Naznanivši vstanovitev novega kluba so gospodje drugim klubom desnice naznanili, da hočejo v tesni zvezi z njimi ostati in zvesto in prijateljsko podpirati njih zahteve. V eksekutivnem odseku bode imel vsled te ločitve Hohenwartov klub 3, zastopnike: Hohenwart, Klaič in Ignacij Giovanelli, novi klub pa dva: Liechtenstein Alfred in Lienbacher. Po številu njegovih udov se bode tudi ravnalo število odbornikov, ki se bodo prepustili imenovanju novega kluba. Tako je toraj reč dovršena in upamo, da ne bode imela slabih nasledkov za večino državnega zbora.

V včerajšnji seji državnega zbora bila je važna interpelacija poslanca Neuwirtha in tovarišev levičarjev, v kateri notranjega ministra vprašajo, zakaj se je deželni banki dovolilo izdajati nove delnice, ko vendar postavni „regulativ“ določuje, ga se tako dovoljenje nobeni banki ne sme dati prej, ko so prve delnice popolnoma doplačane? S tem hočejo levičarji vlado in zlasti denarnega ministra spraviti v zadrego. Kdor teh ljudi ne pozna, bi mislil, da jih pri tem vodi skrb za državno korist, da je z njimi združenim Judom odšel, dobiček, ki ga spravlja sedaj deželna banka. Vse banke so bile dozdaj z njimi v tako tesni zvezi, da so one vplivale in odločevale pri naj imenitnejših državnih zadevah, in da se je bilo predzadnje ministerstvo celo osnovalo v kancelijah neke tukajšnje banke. Zato so pa ti zavodi vedno tako obračali, da se še dozdaj ni vpeljal borzini davek, in da so državo le molzli, ne pa jo tudi denarno podpirali. Ko bi toraj deželna banka ne imela drugih zaslug kakor te, da država ni več odvisna od dunajskih borznih judov, in da tudi drugje lahko denar dobi, bila bi to že velika pridobitev, in zato vladi pač ne bo težko odgovoriti na stavljeno interpelacijo. Za tem je bil sprejet nasvet Friedmanov, naj vlada preiskuje, bi se li

ne dal napraviti kanal med Donavo pri Dunaji in Odre pri Oderbergu, ter naj eventualno državnemu zboru stavi potrebne predloge. Obširneje razprava je bila o predlogu, naj se tudi za ponarejeno vino po mestih vpelje vžitinski davek; pa včeraj je bila le splošnja obravnava, posebna pa se bode nadaljevala v soboto. Desnica je sklenila tej postavi pritrčiti. Med novimi predlogi so posebno važne tri od gospodske zbornice sklenjene postave, katerih ena določuje, kako naj se ravna pri skladanji zemljiš, ena zadeva vravnanje gozdnih mej, ena pa razdelitev zemljiš, ki jih več posestnikov vživa. Ti predlogi so zlasti za male kmečke posestnike silno važni.

Naj konečno še omenim, da zedinjeni klub levičarjev šteje 139 udov, ako so resnična časnikarska naznanila.

Iz Ljubljane, 25. nov. (O notranjem položaju.) Rekli smo zadnjič, da razpor v Hohenwartovem klubu ne bo imel tako žalostnih nasledkov, kakor so liberalci mislili, ki so že veselja vriskali, da se desnica drobi. V našem optimističnem pogledu se nismo zmotili. Telegram iz Dunaja nam je koj potem naznanil, da ostanejo Tirolci pri Hohenwartovem klubu, da ima ta klub še zmirom 40 udov, da je toraj le malo slabjši od češkega kluba. O razpadu našega kluba toraj ni govora. Zastran Slovencev, Dalmatincev in Nemcev bi sicer tak razpad ne imel posebnih neugodnih nasledkov, ker so vsi trdni in zvesti svojim načelom, bati se je bilo le za bolj omahljive Bukovince in Lahe, da bi jih levičarji kako ne premotili, kadar hi osamljeni ostali; a zdaj se tudi tega ni bati — Hohenwartov klub toraj trdno stoji. Pa tudi novi klub „središča“ zagotavlja, da ostane pri svojih dosedanjih načelih, da bo zagovarjal narodno ravnopravnost, kakor prej, ter da bo delal v zvezi z desnico. Nepotrebno je toraj bilo, da so „Slov. Narod“ in češki liberalni listi izstopivše nemške katolike tako strastno napadali. Da bo novi klub glasoval za naše narodne zahteve o tem smo prepričani, kakor smo že zadnjič pisali. Le toliko se nam zdi, da so Štajerci, Gorenje-avstrijci in Solnogradčani bolj centralisti že po svoji vzgoji, da se toraj ne bodo toliko poganjali za avtonomijo ali samoupravo dežel, temveč pa za svoje verske zahteve; to bo morda tudi uzrok, da so Tirolci pri Hohenwartovem klubu ostali, ker oni so bili od nekdanj za samoupravo, ki jo želé pridobiti za svojo tirolsko deželo.

Čudni Poljak dr. Volski, ki je pa po svojem prepričanju ves nemško-liberalec, se je jako blamiral, da je objavil v judovskem „W. Tagblattu“ članek, v katerem rohni nad „klerikalci“ ter pravi, da bodo Poljaki le z gnjusom v srcu glasovali z njimi. Tak je pa le on in morda še Hausner, pa kak mladočeh; sicer pa poznamo Poljake kot zveste katolike, ki bodo za versko šolo in za posvečevanje praznikov glasovali z veseljem, ne pa z gnjusom v srcu. „N. fr. Presse“ se norčuje iz Volskega, zakaj je on tako slab, da protisvojemu prepričanju glasuje. Prav mu je! Naši bralci vedó, kako malo nam ugaja v novejšem času pisanje „Politike“, ki bi imela biti staročešk organ, pa z liberalnimi listi vred udriha po „klerikalcih“. Kaj so pa potem Staročehi, če niso „klerikalci“? Ako se jim katoliška vera gnjusí, potem naj se združijo z mladočehi, da bo hinavščine konec! Tudi na Češkem mora nekaj gnjilega biti! Pa tudi naš „Sl. Narod“ je začel rabiti psovko „klerikalec“. Če je vsak „klerikalec“, kdor je kot kristjan v krstne bukve zapisan, potem so klerikalci

tudi pisarji „Narodovi“, ker do zdaj še nismo ališali, da bi bil kateri iz njih k luteranski ali judovski veri prestopil. Dokler pa tega niso storili, moramo misliti, da se še vedno držé svoje krstne prisege; kako morejo potem druge zavolj tega zaničevati, da so tej prisegi zvesti?! Sramota le njim in vsakemu, kdor ji je nezvest! Oni so se imenovali „liberalce“, mi smo jih tako klicali; nazvali so se „ustavoverce“, tudi to ime smo jim pustili; nazvali so se „levičarje“ in tudi „naprednjake“, pu stili smo jim vse te imena, brez ozira, ali jih imajo po pravici ali ne. Če se pa mi imenujemo „katoliško“ stranko, zakaj nam tega imena ne pusté, zakaj nas po judovski psujejo „klerikalce“? Tudi mi bi jim (in sicer z večo pravico) lahko rekli „judovska“ stranka, ker so vsi liberalci več ali menj zavezniiki judov, starih sovražnikov katoliške Cerkve in vere.

Čemu toliko rohnjenja nad značajnimi nemškimi katoliki? Obžalujemo, da je med Čehi in Slovenci malo tako značajnih katolikov. Če se že celó staročeška „Politik“ norčuje iz zvestih katolikov in njih zahtev ter jih pita s „klerikalci“, kaj hočemo pričakovati še le od mladočehov in mladoslovencev? Kam bomo prišli, če se med nami razširja čedalje huje verska mlačnost in celo mržnja do vere in Kristusa?! Videti je, da bomo katoličani tako med Slovenci kakor med Čehi kmalo v manjšino prišli, da nas bodo liberalni, to je brezverski mladiči kmalo strahovati začeli. Na ta slučaj se moramo zvesti katoliški Slovani že za časa pripravljati, da se ne bomo potem preveč prestrašili, ko nas sovražnik iznenadi! Če pa liberalni Slovenci vidijo v novem katoliškem klubu nekakov strah, nekako pošast, vidimo nasprotno mi v tistem klubu neko tolažbo, ker nam priča, da se nahaja v Avstriji še nekaj značajnih mož, ki se ne sramujejo javno pričati Krista in njegov nauk, ter zahtevati za krščansko ljudstvo — krščanskih postav! Obžalujemo le, da so ti značajni katoliki sami — Nemci in da je med Slovani le malo tako značajnih spoznavalcev. Prav nič bi ne bili zamerili, če bili bi tudi slovenski poslanci k novemu klubu zaradi krščanskih zahtev pristopili. Ne zamerimo jim, se ve da, tudi zdaj ne, ki so za boljše spoznali pri Hohenwartovem klubu ostati; ker vemo, da so zaradi drugih enako važnih namenov ostali, kar so tudi katoliško značajni Tirolci storili. Nadejamo se pa, da kadar bo šlo za versko šolo in kršanska načela, da tudi naše poslance vidimo v družbi Lichtensteinovega kluba; ker vemo, da nekdanja glasilka slovenskih poslancev: Vse za vero, dom in cesarja je glasilka tudi naših sedajnih poslancev.

Domače novice.

V Ljubljani, 26. novembra.

(*Journal* „Sokola“) je denes soboto 26. nov. v Šreinerjevi pivarni na sv. Petra predmestji, h kojemu se č. gg. pevci in Sokoli najujudneje vabijo. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Program zanimiv. — Reditelj mu je g. Mejač.

(*Kmetijska družba*) je izbrala gosp. dež. glavarja grofa Thurna za svojega častnega uda.

(*Čebelarstvo društvo za Kranjsko*) je imenovalo za svoje častne ude ministra Falkenhayna, deželnega predsednika Winklerja in vladnega svetovaleca Fladunga.

(*Posojilno društvo*.) Včeraj (15. nov.) se je pri nas osnovalo in pričel posojilno društvo za Vrhnjsko okolico. Natanjčnije poročilo pridojnjič.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gl. 10 kr.; — rež 5 gl. 85 kr.; — ječmen 4 gl. 70 kr.; — oves 3 gl. 25 kr.; — ajda 4 gl. 87 kr.; — proso 4 gl. 86 kr.; — koruza 5 gl. 20 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gl. 68 kr.; — fižol hektoliter 8 gl. 50 kr. — masla kilogram — gl. 96 kr.; — mašč 82 kr.; — špeh frišen 70 kr.; špeh prekajen 74 kr.; jajce po 2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 54 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gl. 14 kr. slama 1 gl. 96 kr.

Za Miklavževa darila

pristujejo najbolj slovenske sledeče knjige, katere se vedno v katoliški bukvarni dobivajo.

Kleinmayr, Ign. pl. Zgodovina slovenskega slostva, jako okusno vezana 1 gl. 80 kr.

Kržič A. Izgledi bogolj. otrok, vezano 40 kr.

Marešič F. Lurška mati božja, jako lično v platno vezana 1 gl. 40 kr.

Orožen Val. Zbrani spisi, vezani 70 kr.

Pajk J. Izbrane narodne srbske pesni s srbsko slovnico i rečnikom 40 kr.

Slomšek A. M. Zbrani spisi I, in II. del: Pesni, razne brilike in povesti, jako okusno v platno vezane 2 gl. 50 kr.

Zbrani spisi III. del. Životopisi. Isto tako kot poprejšnja dva vezana 1 gl. 70 kr. (Želeti je da se knjiga kolikor mogoče med slovenskim narodom razširi, ker je obče znano, kako izvrstno je Slomšek pisal. To je naš velikan, s katerim se smemo ponašati.) Slomšekova dela dobijo se tudi nevezana.

Spisi Kristofa Smida s podobami. I. snopič, Ljudev. Hrastar, v pol platno vezano 40 kr. II. zvezek. Jozafat, vezan v pol platno 40 kr. III. zvezek. Pridni Janezek in hudob. Mihee, vezan v pol platno 50 kr. I. zvezek 70 kr., II. zvezek 70 kr., III. zvezek 80 kr. Vsi jako okusno vezani.

Tomsič J. Dragoljubci, lično vezani v pol platno 40 kr.

Peter rokodelčič, lično vezan 60 kr.

Vraz Stanko. Izbrane pjesme, s uvodom Franje Markovića. Sa slikom pjesnikovom. V sijajni vezi. 3 gl.

Razn tu naštetih knjig imamo veliko zbirko še v družih slovenskih; Ruske, poljske, česke, bulgarske, srbske, hrvatske in nemške knjige se pri nas naročujejo. Naročila točno iz vrši kjer je le mogoče.

Usoja se najodličnejem počtovanjem znamenjati

Katoliško bukvarno
v Ljubljani.

Telegrafske denarne cene 24. novembra.

Papirna renta 77.20 — Brezernna renta 78.05 — Zlata renta 93.75 — 1860letno državno posojilo 133 — Bankinske akcije 382 — Kreditne akcije 361. — London 118.35 — — Cas. kr. cekini 5.59. — 20-frankov 9.37.

Hellerjeve godbe na valjar,

se o času božiča najbolj prodajajo, ker so jako pripravne za darila o božiču in novem letu. Iz prepričanja kličemo vsakemu: Kaj zamore mož ženi, ženin nevesti, prijatelj prijateljku lepšega podariti v vezilo? Godba zbuja stare spomine, oveseljuje dušo z veselimi in jo povzdiguje z resnimi melodijami, prežene žalost in otožnost, je družina brez družine, v samoti prijeten prijatelj, za bolnika, za samotarca tolažilo. Kako **Hellerjevo godbo na valjar**, ki toraj sama igra, bi morali v vsaki hiši imeti, tudi kjer so bolniki, ker ni preglasna.

Krčmarji in drugi prodajalci znajo s tem ljudi privabiti. Te baže godbe se vedno bolj udomačajo, krčmarji in prodajalci sploh naj si to **vabilo občinstva** hitro omislijo, tem bolj, ker se dobé te godbe tudi na obroke. Taki gospodje, ki iz raznih ozirov ne hodijo v koncerte ali nimajo prilike za to, naj si za kratek čas kupijo tako godbo, ki jih bo prijeto zabavala. Melodije, ki so uložene, so dobro izbrane. Stare in nove opere, ki so najbolj priljubljene, operete, pesmi in plesni komadi so v Hellerjevih godbah lepo združeni. On pošilja svoje izdelke tudi na visoke dvore, je dobil svetinje na več razstavah, v Melborni je dobil prvo darilo, srebrno medaljo. V tej zimi se bo razdelilo 100 godeb v vrednosti 20.000 frankov med kupovalce kot premije, vsak, ki kupi le malo tabakiro z godbo, bo igral na te dobitke in lahko zadene veliko godbo. Premija, s katero se igra, se dobi za 25 frankov. Veliki ceniki s podobami se dobé zastoj, kdor jih želi. **Vsakemu** priporočamo, kdor hoče kaj kupiti, naj se oglasi naravnost v tovarno **Hellerjevo** v Švico (Bern), ker se prodajajo tudi ponarejeni izdelki. Na pravih izdelkih je Hellerjevo ime tiskano. **Podružnic** nema ta tovarna nikjer. (1)

Borzne operacije

izvršuje točno, gladko in direktno po originalnih cenah

bankina hiša „Leitha“

(administracije Halmi),

Wien, Schottenring 15, vis-à-vis d. Börse.

Z a) pri omejeni zgubi; (premije 20 do 70 gl. za vsakih 5000 papirjev (à la hausse ali baisse);

dobitkom b) če cene poskočijo ali padejo (Stellage);

c) pri pridržanji, da se papirji z in sicer: dobičkom v denar spravijo.

Kupčije na dobiček se točno in direktno izvršujejo. **Družbine kupčije** (samo 30 do 60 gold. vplačila za 1000 gl. v papirjih.) Provizije samo 50 kr. Gotovega plačila ni treba. **Vnanje naročila** in vsa bankirska opravila se točno poskrbujejo. Pojasnila in podučila se primerno in brezplačno dajejo v denarnem in izžrebovalnem listu „Leitha“ (2)

Obilno obsegajoča brošura ima: žrebovalni koledar (načrte vseh evropskih žrebanj produkt), kako naj se denarji na dobiček nakladajo, o raznih papirjih, zavarovanji lozov itd. Pošilja se zastoj in brezplačno.

Proti napetju in kislini v želodcu

zoper hemoroide, zabasanje, boleznina žolcu in jetrih, zoper nečisto karč, zoper tiščanje krvi proti glavi in prsom.

Vse izdelano po naročilih zdravnikov, večinoma iz švicarskih planinskih rož.

Brandove švicarske bobke (Brand's Schweizerpillen), ki so v plehastih škatljah, in sicer stane škatlja s 50 bobki 70 kr., s 15 bobki pa 25 kr. Vsaka škatlja mora imeti zgoraj narisani pokrov, sicer ni prava, to je beli švicarski križ na rdečem polji, pa ime izdelovalca.

Prodaja v Ljubljani **A. Mayr**, lekar.

To zdravilo je boljše in cenejše, ko vse **grenke vode**.

Bolno kri mirno in polagoma razveže.

Dobro za vse bolnike.

Nikomur ne škoduje

Izkazi, v katerih se najdejo med drugim tudi mnogoštevilne sodbe strokovnjakov o dobrem učinku in neškodljivosti tega zdravila, se zastoj dobivajo po tistih lekarnah, kjer je to zdravilo na prodaj. Treba je zahtevati izrekoma

(2)